

CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL

YVES BOT

prezentate la 17 iulie 2008¹

1. În prezenta cauză, Curții i se solicită să precizeze domeniul de aplicare al articolului 8 alineatele (2) și (4) din Directiva 91/439/CEE², care permite unui stat membru să refuze recunoașterea unui permis de conducere emis de un alt stat membru în cazul în care posesorul acestuia face obiectul unei măsuri de limitare, de suspendare, de retragere sau de anulare a dreptului de a conduce pe teritoriul primului stat membru.

2. Particularitatea acestei cauze constă în faptul că a fost acordat un permis unei persoane, cu toate că aceasta făcea obiectul unei proceduri de verificare a capacității de a conduce ca urmare unei infracțiuni rutiere săvârșite înainte de emiterea acestui permis de conducere.

3. Instanța de trimitere solicită, așadar, să se stabilească dacă, în aceste împrejurări, statul membru pe teritoriul căruia a fost luată măsura de retragere poate refuza recunoaș-

terea valabilității permisului de conducere astfel emis.

4. În prezentele concluzii, vom propune Curții să interpreteze articolul 8 alineatele (2) și (4) din Directiva 91/439 în sensul că un stat membru are dreptul de a refuza recunoașterea valabilității unui permis de conducere emis de un alt stat membru în cazul în care acest permis a fost emis, deși, ca urmare a unei infracțiuni rutiere săvârșite anterior pe teritoriul primului stat membru, era în desfășurare o procedură de verificare a capacității de a conduce a posesorului acestui permis.

I — Cadrul juridic

A — Dreptul comunitar

5. În scopul de a facilita circulația persoanelor în interiorul Comunității sau stabilirea acestora într-un alt stat membru decât cel în care au luat examenul pentru permis de

1 — Limba originală: franceza.

2 — Directiva Consiliului din 29 iulie 1991 privind permisele de conducere (JO L 237, p. 1, Ediție specială, 07/vol. 2, p. 62), astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 septembrie 2003 (JO L 284, p. 1, Ediție specială, 01/vol. 4, p. 213), denumită în continuare „Directiva 91/439”.

conducere, Directiva 91/439 a instituit principiul recunoașterii reciproce a permiselor de conducere³.

6. Stabilirea, în această directivă, a condițiilor minime pentru emiterea unui permis de conducere are de asemenea ca obiectiv îmbunătățirea siguranței rutiere pe teritoriul Uniunii Europene⁴.

7. Articolul 7 alineatul (1) litera (a) din directiva menționată este redactat după cum urmează:

„Permisele de conducere mai pot fi emise doar acelor solicitanți:

care au luat proba de aptitudini și cunoștințe practice și o probă de cunoștințe teoretice și care îndeplinesc normele medicale, conform dispozițiilor din anexele II și III.”

³ — A se vedea articolul 1.

⁴ — A se vedea al patrulea considerent.

8. În particular, Directiva 91/439 prevede că nu se emit sau nu se reînnoiesc permise de conducere pentru solicitanții sau conducătorii auto care sunt dependenți de alcool sau de substanțe psihotrope.

9. Într-adevăr, punctul 14.1 din anexa III la această directivă prevede:

„Nu se emit sau [nu se] reînnoiesc permise de conducere pentru solicitanții sau conducătorii auto care sunt dependenți de alcool și [a se citi «sau»] nu se pot abține de la băutura și conducere [a se citi «nu pot disocia conducerea unui autovehicul de consumul de alcool»].”

10. Punctul 15 din aceeași anexă prevede:

„Nu se emit sau [nu se] reînnoiesc permise de conducere pentru solicitanții sau conducătorii auto care sunt dependenți de substanțe psihotrope sau care nu sunt dependenți de aceste substanțe, dar abuzează de ele în mod regulat, indiferent de categoria de permis care se solicită.”

11. Articolul 7 alineatul (5) din directiva menționată prevede că o persoană poate să dețină doar un singur permis de conducere.

12. Articolul 8 alineatul (2) din Directiva 91/439 prevede că statele membre în care acesta are domiciliul stabil pot să aplice posesorului unui permis de conducere emis de un alt stat membru propriile dispoziții de drept intern privind limitarea, suspendarea, retragerea sau anularea dreptului de a conduce.

13. Articolul 8 alineatul (4) din această directivă este redactat după cum urmează:

„Un stat membru poate să refuze recunoașterea valabilității oricărui permis de conducere emis de un alt stat membru unei persoane care este, pe teritoriul primului stat, subiectul uneia din măsurile menționate în alineatul (2).

De asemenea, un stat membru poate să refuze emiterea unui permis de conducere unui solicitant care este subiectul acestei măsuri în alt stat membru.”

B — *Dreptul național*

14. Regulamentul privind accesul persoanelor la traficul rutier (*Verordnung über die Zulassung von Personen zum Straßenverkehr*, denumit în continuare „FeV”) prevede, la articolul 28 alineatul 1, că posesorii unui permis de conducere emis de un stat membru al Uniunii sunt autorizați să conducă pe teritoriul Republicii Federale Germania.

15. Cu toate acestea, potrivit articolului 28 alineatul 4 punctul 3 din FeV, această autorizație nu se aplică persoanelor al căror permis de conducere a făcut, pe teritoriul german, obiectul unei măsuri de retragere provizorie sau definitivă adoptate de un tribunal sau al unei măsuri de retragere executorii cu efect imediat sau al unei măsuri definitive adoptate de o autoritate administrativă.

16. Potrivit articolului 46 din FeV, dacă se dovedește că posesorul unui permis de conducere este inapt pentru a conduce un vehicul, autoritatea responsabilă cu emiterea permiselor este obligată să îi retragă permisul, în special în cazul unor încălcări grave sau repetate ale dispozițiilor care reglementează traficul rutier sau ale dispozițiilor penale.

17. Pe de altă parte, articolul 3 alineatul 1 din Legea privind traficul rutier (Straßenverkehrsgesetz) prevede că, „[î]n cazul în care o persoană nu este aptă să conducă un vehicul, autoritatea responsabilă cu emiterea permiselor de conducere este obligată să îi retragă permisul. În cazul unui permis de conducere străin, retragerea – chiar dacă este efectuată în temeiul altor dispoziții – echivalează cu o decădere din dreptul de a utiliza permisul de conducere în Germania [...]”.

20. Ca urmare a infracțiunii săvârșite la 18 septembrie 2004, Ordnungsamt din Kreis Siegen-Wittgenstein a declanșat o procedură de verificare a capacității de a conduce a domnului Weber. Acesta din urmă a fost înștiințat cu privire la deschiderea acestei proceduri la 7 ianuarie 2005 și a predat permisul său de conducere german autorităților administrative competente în februarie 2005.

II — Situația de fapt și procedura principală

18. Domnul Weber, domiciliat pe teritoriul german, a făcut obiectul unui control rutier la data de 18 septembrie 2004. În cadrul acestui control, s-a constatat că domnul Weber se afla sub influența canabisului și a unor amfetamine. Ca urmare a acestei infracțiuni, printr-o decizie administrativă din 17 noiembrie 2004, rămasă definitivă la 4 decembrie 2004, Kreis Siegen-Wittgenstein i-a aplicat o amendă și a decis suspendarea pe termen de o lună a permisului său de conducere.

21. Printr-o decizie din 17 martie 2005, rămasă definitivă la 6 aprilie 2005, Ordnungsamt din Kreis Siegen-Wittgenstein a decis să retragă domnului Weber permisul de conducere german.

22. Instanța de trimitere precizează de asemenea că acesta din urmă nu s-a conformat în termenul prevăzut obligației de a se supune unei expertize medico-psihologice în scopul de a-și dovedi capacitatea de a conduce și că autoritățile administrative germane nu cunoșteau faptul că domnul Weber dispune de un permis de conducere ceh.

19. La 18 noiembrie 2004, autoritățile cehe au emis un permis de conducere domnului Weber, care promovase examenul pentru permis de conducere la 16 noiembrie 2004.

23. La 6 ianuarie 2006, circulând pe drumul public în Germania, domnul Weber a fost controlat de poliție, în fața căreia s-a prevalat de permisul său de conducere ceh.

24. În urma acestui control, domnul Weber a fost condamnat de Amtsgericht Siegen, prin Hotărârea din 22 august 2006, pentru conducerea neglijentă a unui autovehicul fără a poseda permis de conducere. Acesta din urmă a introdus apel împotriva acestei hotărâri la Landgericht Siegen (Germania).

III — Întrebarea preliminară

25. În acest context, Landgericht Siegen a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Directiva 91/439 – articolul 1 alineatul (2) coroborat cu articolul 8 alineatele (2) și (4) – trebuie interpretată în sensul că îi este interzis unui stat membru să nu recunoască pe teritoriul său dreptul de a conduce exercitat conform unui permis de conducere emis de un alt stat membru și, prin urmare, să lipsească acest permis de valabilitate deoarece posesorului său i-a fost retras dreptul de a conduce în primul stat membru după ce i s-a acordat într-un alt stat membru un așa-numit «al doilea» permis de conducere al Uniunii Europene, în cazul în care retragerea dreptului de a conduce are la bază un incident/comportament culpabil anterior din punct de vedere cronologic emiterii permisului de conducere de către celălalt stat membru?”

IV — Analiză

26. Prin intermediul întrebării sale, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 8 alineatele (2) și (4) din Directiva 91/439 trebuie interpretat în sensul că un stat membru are dreptul de a refuza recunoașterea valabilității unui permis de conducere emis de un alt stat membru în cazul în care acest permis a fost emis, deși, ca urmare a unei infracțiuni rutiere săvârșite anterior pe teritoriul primului stat membru, era în desfășurare o procedură de verificare a capacității de a conduce a posesorului acestui permis.

27. Amintim că, în cauza principală, persoana posesoare a unui permis german a săvârșit o infracțiune rutieră pe teritoriul german. La aproximativ o lună după infracțiune, această persoană a obținut un permis de conducere ceh, deși, ca urmare a acestei infracțiuni, era pendinte o procedură de verificare a aptitudinilor sale și această procedură s-a finalizat cu retragerea permisului de conducere german.

28. Problema care se ridică este, așadar, aceea dacă autoritățile germane sunt obligate să recunoască valabilitatea celui de al doilea permis obținut, cu toate că procedura menționată era în desfășurare.

29. Prezenta cauză permite Curții să clarifice jurisprudența evidențiată în Hotărârea din 29 aprilie 2004, Kapper⁵, precum și în Ordonanța din 6 aprilie 2006, Halbritter⁶, și în Ordonanța din 28 septembrie 2006, Kremer⁷.

30. În cauza Kapper, citată anterior, Curtea, care se pronunțase deja în sensul că obligația de recunoaștere reciprocă a permiselor de conducere este valabilă fără altă formalitate și nu lasă nicio marjă de manevră statelor membre în ceea ce privește măsurile care trebuie adoptate pentru a se conforma acesteia⁸, a aplicat în mod riguros principiul recunoașterii reciproce.

31. Într-adevăr, Curtea a declarat că statul membru gazdă nu are dreptul să verifice condițiile de emiteră a unui permis de conducere obținut într-un alt stat membru. Prin urmare, statul membru gazdă este obligat să recunoască valabilitatea permisului de conducere astfel emis⁹.

32. Curtea a arătat totuși că există o excepție de la acest principiu al recunoașterii reciproce

a permiselor de conducere, care rezultă chiar din textul Directivei 91/439. Într-adevăr, articolul 8 alineatele (2) și (4) din această directivă prevede că un stat membru poate să refuze recunoașterea valabilității oricărui permis de conducere obținut într-un alt stat membru în cazul în care posesorul acestuia face obiectul unei măsuri de limitare, de suspendare, de retragere sau de anulare a dreptului de a conduce pe teritoriul primului stat membru.

33. Curtea a avut ocazia să clarifice această dispoziție în cauzele citate anterior Kapper, Halbritter și Kremer.

34. Curtea a arătat mai întâi că, întrucât dispoziția menționată derogă de la principiul recunoașterii reciproce, aceasta trebuie să facă obiectul unei interpretări stricte¹⁰. Curtea a precizat de asemenea că împrejurările în care este posibil ca valabilitatea unui permis de conducere să nu fie recunoscută, în conformitate cu articolul 8 alineatele (2) și (4) din Directiva 91/439, nu se limitează la situația în care posesorul acestui permis solicită schimbarea acestuia. Această dispoziție are ca scop totodată să permită unui stat membru să aplice, pe teritoriul său, dispozi-

5 — C-476/01, Rec., p. I-5205.

6 — C-227/05.

7 — C-340/05.

8 — A se vedea în special Hotărârea din 29 octombrie 1998, Awoyemi (C-230/97, Rec., p. I-6781, punctele 41 și 42).

9 — Hotărârea Kapper, citată anterior (punctele 47 și 49).

10 — *Ibidem* (punctul 72 și jurisprudența citată). A se vedea de asemenea Ordonanța Halbritter, citată anterior (punctul 26).

țiile naționale privind retragerea, suspendarea sau anularea permisului de conducere în cazul în care posesorul acestui permis a săvârșit, spre exemplu, o infracțiune¹¹.

permisul de conducere emis de un alt stat membru ulterior măsurii de retragere. Posibilitatea ca statul membru gazdă să aplice articolul 8 alineatul (2) din Directiva 91/439 nu poate fi exercitată decât ca urmare a unui comportament culpabil al persoanei în cauză care ar interveni ulterior obținerii noului permis de conducere¹⁴.

35. Curtea a considerat ulterior că dispoziția menționată nu poate fi invocată de un stat membru în scopul de a refuza la nesfârșit recunoașterea valabilității unui permis emis de un alt stat membru, în cazul în care posesorul acestui permis a făcut obiectul unei măsuri restrictive pe teritoriul primului stat membru. Aceasta a precizat că, în cazul în care perioada de interdicție de a solicita un nou permis s-a scurs pe teritoriul statului membru gazdă, articolul 8 alineatele (2) și (4) din Directiva 91/439 se opune ca acest stat să continue să refuze recunoașterea valabilității oricărui permis de conducere eliberat ulterior de un alt stat membru¹².

37. În cauzele citate anterior Kapper, Halbritter și Kremer, posesorii permiselor de conducere a căror recunoaștere a fost contestată își obținuseră permisul după luarea măsurii de retragere sau după expirarea perioadei de interdicție de a solicita un nou permis. Măsurile de control fuseseră efectuate, infracțiunea fusese sancționată, prin urmare, efectele măsurii restrictive încetaseră.

36. O astfel de interpretare este *a fortiori* valabilă în cazul în care măsura de retragere a permisului de conducere nu a fost însoțită de o perioadă de interdicție de a solicita un nou permis¹³. Într-o astfel de ipoteză, statul membru gazdă trebuie să recunoască

38. Situația este totuși diferită în prezenta cauză, deoarece, în cazul domnului Weber, este vorba despre o persoană care a săvârșit o infracțiune rutieră în Germania și care a obținut un nou permis pe teritoriul ceh, cu toate că, în urma acestei infracțiuni, acesta făcea obiectul, pe teritoriul german, al unei proceduri de verificare a capacității sale de a

11 — Hotărârea Kapper, citată anterior (punctul 73).

12 — *Ibidem* (punctul 76).

13 — A se vedea Ordonanța Kremer, citată anterior (punctele 33 și 34).

14 — *Ibidem* (punctul 35).

conduce. Spre deosebire de cauzele în care Curtea s-a pronunțat anterior, momentul emiterii noului permis intervine, în cauza principală, ulterior comportamentului culpabil și înaintea măsurii de retragere luate ca urmare a acestui comportament.

39. Prin urmare, măsurile care garantează că o persoană periculoasă nu poate circula pe drumurile publice nu fuseseră încă luate și, în orice caz, aceste măsuri nu își încetaseră efectele.

40. Amintim în această privință că din cuprinsul punctelor 14.1 și 15 din anexa III la Directiva 91/439 reiese că este interzis să se emită sau să se reînnoiască un permis de conducere unei persoane care este dependentă de alcool sau de droguri sau care, fără a fi dependentă de aceste substanțe, le consumă sau abuzează de ele în mod regulat.

41. În opinia noastră, procedura prevăzută de dreptul german în conformitate cu punctele 14.1 și 15 din anexa III la directiva menționată, care intervine ca urmare a

săvârșirii unei infracțiuni, are ca scop verificarea precisă, de exemplu, prin analize de sânge și printr-o monitorizare a persoanei respective, a faptului dacă aceasta se află încă sub influența alcoolului sau a drogurilor.

42. În plus, în cazul în care o infracțiune este săvârșită pe teritoriul unui stat membru, acesta este singurul competent să sancționeze această infracțiune prin luarea, dacă este cazul, a unei măsuri de retragere a permisului împotriva acestei persoane, însoțită sau neînsoțită de o perioadă de interdicție de a solicita un nou permis.

43. Considerăm, prin urmare, într-o astfel de situație, că articolul 8 alineatele (2) și (4) din Directiva 91/439 trebuie să permită statului membru pe teritoriul căruia o procedură de verificare a capacității de a conduce a unei persoane este pendinte să nu recunoască un permis de conducere emis de un alt stat membru pe durata acestei proceduri.

44. Astfel, în primul rând, procedura pendinte în statul membru pe teritoriul căruia a fost săvârșită infracțiunea are ca scop aprecierea lipsei pericolului social al unei persoane. Or, noul permis i-a fost acordat fără ca testele aprofundate prevăzute de dreptul german să fi fost efectuate.

45. Admiterea valabilității acestui nou permis de conducere ar fi, prin urmare, contrară obiectivului urmărit de Directiva 91/439, care este acela de a îmbunătăți siguranța traficului rutier.

46. În al doilea rând, persoana în cauză nu poate evita, prin obținerea unui nou permis de conducere, sancțiunile care i-ar putea fi aplicate ca urmare a infracțiunilor săvârșite pe teritoriul unui stat membru.

47. În sfârșit, emiterea unui permis de conducere în împrejurări precum cele din acțiunea principală este contrară dispozițiilor articolului 7 alineatul (5) din Directiva 91/439. Într-adevăr, în acest stadiu al procedurii, în momentul în care persoana în cauză a obținut un nou permis de conducere, aceasta era încă posesoare a unui permis de conducere emis de Republica Federală Germania.

48. Or, acest articol urmărește tocmai evitarea unui comportament cum este cel al domnului Weber. Rezultă din situația de fapt

din acțiunea principală că acesta din urmă, deși a săvârșit o infracțiune rutieră, a încercat să evite sancțiunile prin deplasarea într-un alt stat membru în scopul obținerii unui nou permis de conducere. Acest comportament denotă un caracter vădit fraudulos¹⁵.

49. Cu alte cuvinte, a obliga Republica Federală Germania să recunoască un permis, deși, ca urmare a săvârșirii unei infracțiuni, o procedură este încă pendinte, ar avea drept consecință să autorizeze o persoană potențial periculoasă să conducă, să permită acestei persoane să se sustragă sancțiunilor penale de care este pasibilă și să favorizeze fraudă.

50. Prin urmare, considerăm că articolul 8 alineatele (2) și (4) din Directiva 91/439 trebuie interpretat în sensul că un stat membru are dreptul de a refuza recunoașterea valabilității unui permis de conducere emis de un alt stat membru în cazul în care acest permis a fost emis, deși, ca urmare a unei infracțiuni rutiere săvârșite anterior pe teritoriul primului stat membru, era în desfășurare o procedură de verificare a capacității de a conduce a posesorului acestui permis.

15 — Observațiile prezentate de domnul Weber indică în această privință că „[acesta] se aștepta, într-adevăr, la suspendarea iminentă a permisului de conducere acordat de autoritățile germane” și că din acest motiv s-a deplasat în Republica Cehă pentru a obține un nou permis (p. 1).

V — Concluzie

51. Având în vedere considerațiile care precedă, propunem Curții să răspundă întrebării adresate de Landgericht Siegen după cum urmează:

„Articolul 8 alineatele (2) și (4) din Directiva 91/439/CEE a Consiliului din 29 iulie 1991 privind permisele de conducere, astfel cum a fost modificată prin Regulamentul (CE) nr. 1882/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 septembrie 2003, trebuie interpretat în sensul că un stat membru are dreptul de a refuza recunoașterea valabilității unui permis de conducere emis de un alt stat membru în cazul în care acest permis a fost emis, deși, ca urmare a unei infracțiuni rutiere săvârșite anterior pe teritoriul primului stat membru, era în desfășurare o procedură de verificare a capacității de a conduce a posesorului acestui permis.”